

Milieubeleidsvereenkomst afgedankte batterijen Evaluatierapport 2018-2019

////////////////////////////////////

Auteur: Marleen Dirckx

Versie: 10 september 2020

Afdeling: Afval- en materialenbeheer

Team: Productketens

Contactpersoon: Marleen Dirckx, 015 284 534, marleen.dirckx@ovam.be

////////////////////////////////////

Situatieschets

criterium	Situatie	Inschatting	Toelichting
Looptijd MBO's	14.10.2018 tot 13.10.2023	☺	MBO is van kracht.
– Brussel	– 24.06.2019 tot 23.06.2024	☹	Het Waalse gewest is afgestapt van het instrument MBO en werkt reeds enige jaren aan een alternatief.
– Wallonië	– geen MBO		
Inzameling	Inzamelpercentage van 61.6% (2018) en 67,2% (in 2019) voor België.	☺	Inzameling kent stijgende trend. Doelstelling van 45% voor draagbare batterijen wordt ruimschoots gehaald.
Verwerking	De vertrouwelijke rapporten van de recyclers tonen aan dat de recyclagedoelstellingen gehaald worden.	☺	Een globaal recyclagecijfer kan niet gegeven worden gezien dit varieert per type batterij en per verwerker.
Financiën	– Balanstotaal: € 131.264.296 – Totale kosten: € 27.027.338	☺	De reserves zijn in de afgelopen periode stabiel gebleven op een te hoog niveau. Vanaf 2019 wel een afbouw die de komende jaren versnelt.
Samenwerking gemeenten	Bebat heeft een overeenkomst met de recyclageparken voor de vergoeding van de kosten.	☺	De vergoeding van de kosten is gebaseerd op het ministerieel besluit van 18 juli 2005. De samenwerking loopt goed.

1 Achtergrondinformatie

1.1 AFKORTINGEN

- AEEA: afgedankte elektrische en elektronische apparatuur
- HEV: hybride en elektrische voertuigen
- Li: lithium
- MBO: milieubeleidsvereenkomst
- NiCd: nikkelcadmium
- NiMH: nikkeltaalhydride
- VLAREMA: Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
- ZnC: zinkkool

1.2 EUROPESE REGELGEVING

Voor batterijen en accu's geldt de Europese Richtlijn 2006/66/EG. Hieronder worden de belangrijkste krachtlijnen beschreven:

- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen drie types batterijen en accu's: draagbare, industriële en autobatterijen en –accu's. Voor elk type worden specifieke maatregelen voorzien. De richtlijn legt de verantwoordelijkheid voor de financiering van de inzameling, verwerking en recyclage volledig bij de producenten.
- Voor draagbare en autobatterijen en –accu's moet een uitgebreid netwerk van inzamelpunten uitgebouwd worden waar de eindgebruiker gratis afgedankte batterijen en accu's kan inleveren. Voor draagbare batterijen geldt daarbij een inzameldoelstelling van 45%. Voor industriële batterijen en accu's geldt een aanvaardingsplicht.
- Voor loodzuurbatterijen en accu's en NiCd batterijen en accu's bedragen de recyclagedoelstellingen respectievelijk 65 en 75% met een zo groot mogelijke recyclage van lood en cadmium voor zover technisch en economisch haalbaar. Voor andere batterijen en accu's werd het recyclagepercentage op 50% vastgelegd. De berekeningsmethode van de recyclagedoelstellingen is vastgelegd in de Europese Verordening 493/2012 van 11 juni 2012.
- Er geldt een verbod voor het in de handel brengen van batterijen die kwik (> 0,0005 gw%) bevatten alsook voor draagbare batterijen die cadmium (> 0,002 gw%) bevatten. Het verbod is niet van toepassing op draagbare batterijen die bestemd zijn voor gebruik in nood- en alarmsystemen en medische apparatuur.

1.3 HISTORIEK

De aanvaardingsplicht op afgedankte batterijen en accu's werd in het Vlaamse Gewest ingevoerd sinds 1998. Verschillende opeenvolgende MBO's hebben vervolgens concrete uitvoering gegeven aan de aanvaardingsplicht voor batterijen. De huidige MBO is ingegaan op 14 oktober 2018 en geldt voor een periode van 5 jaar.

1.4 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2018 EN 2019

Nieuwe MBO vanaf oktober 2018

De afgedankte batterijen die door Bebat worden ingezameld zijn steeds meer divers: van een kleine knoopcel tot grote industriële batterijen voor e-mobility. De batterijenmarkt evolueert snel, met de ontwikkeling van nieuwe types batterijen, steeds krachtigere batterijen, voor steeds nieuwe toepassingen. Met de nieuwe MBO zijn we klaar voor deze uitdagingen. De MBO bouwt verder op de ervaring die reeds werd opgedaan de afgelopen jaren, en voorziet voor de nieuwe types batterijen

(zoals batterijen voor e-mobility) een flexibele aanpak op maat van de individuele producent. De afgelopen jaren werd het duidelijk dat het beheer van grote industriële batterijen (bijvoorbeeld e-mobility batterijen) een nieuwe aanpak vereist, aangezien in de meeste gevallen de producenten zelf (elke producent afzonderlijk) een eigen inzamelsysteem opzetten. Om hieraan tegemoet te komen werd een systeem uitgewerkt dat voorziet in verschillende mogelijkheden: van een louter administratieve samenwerking tussen producent en beheersorganisme (o.a. voor rapportering naar de overheid), tot een samenwerking waarbij het beheersorganisme instaat voor de volledige verzorging van de inzameling en recycling.

Het klassieke inzamel- en recyclagesysteem van Bebat gaat uit van de betaling van een milieubijdrage bij het op de markt brengen van een batterij, waardoor o.a. de kosten voor de toekomstige inzameling en recyclage gedekt zijn. Om voor de batterijen waar dergelijke milieubijdrage niet vooraf wordt betaald (bijvoorbeeld e-mobility batterijen) voldoende garanties te bieden met het oog op de toekomstige financiering van het beheer van alle afgedankte batterijen, werd in VLAREMA een wijziging doorgevoerd. Deze wijziging garandeert dat de producenten (wanneer zij een batterij of accu in de handel brengen) een waarborg moeten stellen waaruit blijkt dat het beheer van de afgedankte batterijen en accu's zal worden gefinancierd.

In de nieuwe MBO en VLAREMA werden ook specifieke bepalingen ingevoerd met betrekking tot hergebruik van batterijen. Er wordt bepaald dat degene die gebruikte batterijen opnieuw op de markt brengt, wordt beschouwd als producent. Dit is relevant bij het opnieuw gebruiken van bijvoorbeeld e-mobility batterijen voor andere toepassingen zoals stroomopslag. Hieraan gekoppeld werd in VLAREMA en de MBO eveneens een rapportering over hergebruik ingevoerd.

We merken op dat in 2018 in het Vlaamse gewest 2 MBO's voor batterijen werden afgesloten:

- de MBO met Bebat als beheersorganisme die geldt voor alle types batterijen (waarop dit evaluatierapport van toepassing is);
- de MBO met Febelauto als beheersorganisme die geldt voor “batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen (HEV) die onder de N1-M1 categorie, zijnde personenwagens en lichte bestelwagens, en de L-categorie, zijnde bromfietsen en motorfietsen (= batterijen > 20 kg en voltage hoger van 60 Volt DC)”.

Producenten van “batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen (HEV) onder categorie N1-M1” hebben bijgevolg de keuze om zich aan te sluiten bij Bebat of Febelauto.

In het kader van de nieuwe MBO heeft Bebat ook een nieuwe overeenkomst afgesloten met de Vlaamse Intercommunales, voor de inzameling van afgedankte batterijen op de recyclageparken. De nieuwe overeenkomst ligt in lijn met de voorgaande overeenkomst.

Verlaagde milieubijdrage en afbouw van reserves

In 2016-2017 heeft Bebat een voorstel uitgewerkt voor de differentiatie van de milieubijdragen per chemische familie en per gewicht van de batterij. Om de complexiteit voor de deelnemers en de handel te beperken werd geopteerd om enkel de milieubijdrage voor Li-herlaadbare batterijen verder te differentiëren per gewicht. Voor batterijen > 20 kg (en voor loodbatterijen > 3 kg) werd een “administratieve bijdrage” van 0,057 EUR/batterij ingevoerd, omdat deze batterijen in principe niet via het klassieke inzamelsysteem van Bebat worden ingezameld. Een overzicht van de verschillende bijdragen is beschikbaar op www.bebat.be/nl/b2b/bijdragen.

In 2018, 2019 en 2020 werden de milieubijdragen verlaagd met het oog op de verdere afbouw van de reserves van Bebat. De algemene milieubijdrage (die geldt voor >90% van de batterijen) werd verlaagd van 0,075 EUR (in 2017) naar 0,057 EUR/batterij (in 2020). Naast de verlaging van de milieubijdragen neemt Bebat ook volgende maatregelen om de reserves af te bouwen:

- Storten van vrijwillige financiële bijdragen in fondsen van de gewesten: geschat op ongeveer 24 miljoen EUR over 5 jaar (zie volgend punt);
- Extra investering in preventie en sensibilisering vanaf 2020 (vb. Villa Pila ook voor bedrijven en hoge scholen, doelgroepen activering, B2B, focus op nieuwe batterijenproducten (vb. e-sigaretten, drones, e-mobility...)) geschat op ongeveer 1,2 miljoen EUR;
- Extra investering in veiligheid, geschat op 3,2 miljoen EUR in totaal (zie verder onder 1.6. veiligheidsplan).

Vrijwillige bijdrage van Bebat voor het duurzaam sluiten van de materiaalkringloop batterijen in het Vlaamse

Naar analogie met het Brussels gewest werd in september 2019 een overeenkomst van 5 jaar afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en Bebat betreffende het gebruik van een vrijwillige financiële bijdrage van Bebat van 0,42 EUR per inwoner van het Vlaamse gewest per jaar. De bijdrage werd in 2019 voor het eerst gereserveerd op een afzonderlijke rekening en zal jaarlijks, tot en met 2023 worden aangewend voor de uitvoering van maatregelen ter verbetering van de preventie, de sensibilisering, de inzameling, de sortering en de recyclage van gebruikte batterijen en accu's in het Vlaamse gewest alsook voor onderzoek en innovatie ter bevordering van de circulariteit van de batterij. Er werd een Begeleidend Comité opgericht en een werkprogramma opgesteld voor 2019 en 2020. In 2019 werden volgende acties uitgevoerd:

- bijkomende inzamelcampagne "Gezocht batterijen", specifiek voor Vlaanderen;
- een campagne rond "preventie en goed gebruik van batterijen" tijdens de week van de afvalvermindering;
- opstart sorteeraanlyse huisvuil 2019-2020 in samenwerking met de OVAM;
- aanwerving van een stroomopvolger door OVAM voor sensibilisering van free-riders en het in kaart brengen van de batterijenketen.

1.5 INTERGEWESTELIJKE AFSTEMMING

Aangezien Bebat actief is in de 3 gewesten, is een goede intergewestelijke afstemming belangrijk voor de goede werking van Bebat. Bebat organiseert 3 à 4 maandelijks een Begeleidend Comité voor de opvolging van de MBO, waarop de 3 gewesten worden uitgenodigd.

In het Vlaamse en het Brussels gewest werden, na een gezamenlijke onderhandeling, in de loop van 2018 (Vlaanderen) en 2019 (Brussel) nieuwe MBO's afgesloten. Het Waalse gewest besloot echter in 2016 om de onderhandelingen over een nieuwe MBO stop te zetten. Het Waalse gewest wenst geen nieuwe MBO meer af te sluiten maar om via een nieuw instrument (meer geënt op een erkenning/licentie) uitvoering te geven aan de aanvaardingsplicht. De afgelopen jaren werd gewerkt aan het nodige wettelijk kader hiervoor.

1.6 TOEKOMSTIGE VERANDERINGEN

Op Europees niveau

Door de huidige overschakeling naar schone energie zal de vraag naar batterijen de komende jaren sterk toenemen. Het wereldwijde strategische belang van deze markt wordt steeds groter. Daarom heeft de Europese Commissie "batterijen" als een waardeketen van strategisch belang aangewezen. Uit de lange termijn visie voor een klimaatneutrale economie tegen 2050, komt duidelijk naar voren dat elektrificatie een van de belangrijkste technologische instrumenten is om koolstofneutraliteit te bereiken. Batterijen zijn cruciaal voor die overgang, want deze spelen een belangrijke rol bij het stabiliseren van het stroomnet en bij het realiseren van schone mobiliteit.

In 2018 heeft de Commissie het Strategisch actieplan voor batterijen vastgesteld. Het actieplan heeft als doel:

1. toegang tot grondstoffen voor de productie van batterijen te verzekeren;
2. Europese productie van batterij(cellen) te ondersteunen;
3. industrieel leiderschap te versterken, door EU onderzoek en innovatie te ondersteunen;
4. ontwikkelen en versterken van hooggeschoolde werkkrachten voor alle schakels van de batterijenketen;
5. duurzame batterijcel productie in Europa ondersteunen, met een zo laag mogelijke milieuoetafdruk;
6. consistentie met bredere regelgevende kaders verzekeren (Energy strategie, Mobiliteitsstrategie...).

De “European Battery Alliance” werd in oktober 2017 gelanceerd. Dit door de sector gestuurde initiatief moet steun bieden voor het opschalen van innovatieve oplossingen en van de productiecapaciteit in Europa. De alliantie faciliteert samenwerking tussen sectoren en binnen de waardeketen, met steun vanuit de EU en de lidstaten.

Momenteel wordt de Europese Batterijenrichtlijn, die dateert van 2006, herzien. Het evaluatierapport¹ werd gepubliceerd op 9 april 2019. Enkele belangrijke conclusies uit het evaluatierapport:

- Inzameling van afgedankte batterijen blijft een prioriteit en bijkomende maatregelen zijn nodig om de inzameling te verbeteren (vb. voor de inzameling van industriële en autobatterijen).
- Recyclagedoelstellingen moeten beter afgestemd zijn op nieuwe marktevoluties (vb. bijkomende recyclagedoelstelling voor lithium herlaadbare batterijen). De link met kritieke metalen en materialen efficiëntie moet meer aandacht krijgen. De berekeningsmethode voor de recyclagedoelstellingen moet geëvalueerd worden.
- De eindgebruiker heeft momenteel onvoldoende informatie over de batterijprestaties en over de vervangbaarheid van de batterij. Volgende zaken moeten meer aandacht krijgen in de batterijenrichtlijn: demonteerbaarheid en vervangbaarheid van batterijen, beperking van gevaarlijke bestanddelen, labelling van batterijen (o.a. labels per chemische samenstelling om veilige sortering en goede recyclage te bevorderen alsook om veiligheidsrisico’s, milieuprestaties, levensduur en gevaarlijke bestanddelen aan te duiden).

Naar aanloop van een legislatief voorstel dat in het najaar van 2020 wordt verwacht, loopt momenteel de “impact analyse” waarbij de Europese Commissie verschillende herzieningsmogelijkheden en hun impact bestudeert. De roadmap “Inception impact assessment” werd 28 mei 2020 gepubliceerd. De roadmap verduidelijkt dat de voorstellen volgende elementen zullen bevatten;

- Update van de huidige concepten en definities (vb. levensduur, gevaarlijke bestanddelen).
- Vaststellen van duurzaamheidscriteria voor batterijen die op de EU markt worden gebracht, met inbegrip van verantwoorde aankoop van grondstoffen, gevaarlijke bestanddelen, koolstof voetafdruk, verplichte niveaus van recycled content, duurzaamheid, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid.
- Het vaststellen van doelstellingen en maatregelen om de inzameling, behandeling en recyclage van afgedankte batterijen te verbeteren en het terugwinnen van materialen te verzekeren.
- Niet-herlaadbare batterijen aanpakken, om het gebruik ervan geleidelijk af te bouwen wanneer er alternatieven zijn.

¹ <https://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/evaluation.htm>

Meer info beschikbaar op : <https://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/evaluation.htm>

- Het vaststellen van informatie- en labelling vereisten voor zowel economische actoren als eindgebruikers, met name om advies te geven over het gebruik en het levenseinde.
- Wijzigen van vereisten voor de uitvoering van de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), inclusief voor de werking van nationale organisaties voor UPV.

De OVAM volgt deze Europese trajecten van nabij en probeert te wegen op de Europese besluitvorming. De OVAM treedt voor de herziening van de Richtlijn ook op als Belgische piloot binnen het CCIM netwerk. Het CCIM netwerk werd voor dit dossier uitgebreid met collega's van de beleidsdomeinen economie en energie, gelet op de link met de European Batteries Alliance (EBA) en het Europese Batterijenactieplan

Op Vlaams niveau

De veranderingen op Europees niveau zullen ook hun weerslag hebben op Vlaams niveau. Vermoedelijk zal dit aanleiding geven tot een aanpassing van het VLAREMA en op de nieuwe convenant die in 2023 moet worden afgesloten na afloop van de lopende MBO.

Veiligheidsplan

Het veiligheidsplan wordt uitgewerkt omdat batterijen steeds krachtiger maar tegelijk ook kleiner en dunner worden, waardoor veiligheid bij inzameling en verwerking steeds belangrijk wordt. De brand bij de opslagplaats in Bebat in 2019 toonde dit helaas nogmaals duidelijk aan. Er gebeurde een evaluatie van de inzamelmiddelen, transport en opslag, communicatie en opleiding, organisatie en werkprocessen,... De uitrol van het plan start eind 2020 en wordt in 2021 verder gezet. Enkele krachtlijnen van het plan:

- de inwerpopening van de inzamelrecipiënten op scholen en in de retail wordt verkleind, zodat risicobatterijen niet via deze kanalen ingezameld worden.
- risicobatterijen worden ingezameld via de recyclageparken en in sommige gespecialiseerde winkels. Deze inzamelpunten worden voorzien van aangepaste recipiënten (metalen brandresistente ASP containers);
- een “track en trace” systeem op de inzamelrecipiënten wordt ingevoerd, zodat inzamelpunten met risicobatterijen getraceerd en gesensibiliseerd kunnen worden;
- de inzamelpunten voor risicobatterijen krijgen opleiding, zodat zij de juiste maatregelen kunnen nemen om de risico's in te dijken.

2 De rapportage

2.1 PREVENTIE EN SENSIBILISERING

Acties van het beheersorganisme

Bebat beschikt over een “preventietekst” die als doel heeft het milieuverantwoord gebruik van primaire en herlaadbare batterijen te bevorderen. In deze tekst wordt o.a. toegelicht voor welke toepassingen het gebruik van herlaadbare batterijen aangeraden is. De tekst is beschikbaar op de website van Bebat en wordt ook onder de vorm van een brochure verdeeld (o.a. aan de bezoekers van “Villa Pilla”).

Specifiek voor autobatterijen werd, op basis van een enquête uitgevoerd bij de deelnemers (producenten), en een inventaris van wetenschappelijke studies, een preventiefolder samengesteld. Deze folder is bestemd voor professionelen en/of automobilisten, en is raadpleegbaar via de website van Bebat en OVAM, en verstrekt informatie over:

- de verschillende types autobatterijen op basis van de laatste technologische evoluties;
- de elementen waar men op moet letten bij de aankoop van een nieuwe startbatterij;

- tips om een langer leven van de batterij te garanderen;
- het recyclen van batterijen.

Ter ondersteuning van de inzameling van batterijen voert Bebat al jaren uitgebreide campagnes via diverse media (tv, radio, online, bebat-facebook pagina...). Hierbij wordt de consument aangespoord om zijn afgedankte batterijen binnen te brengen in één van de meer dan 24 000 inzamelpunten.

Focuspunten hierbij zijn:

- het in beeld brengen van toepassingen waar de herwonnen grondstoffen kunnen gebruikt worden;
- Bewustmaken dat consumenten systematisch onderschatten hoeveel batterijen ze in huis hebben.

Naast de mediacampagnes voert Bebat een permanent activeringsbeleid. Enkele belangrijke acties:

- 2x/jaar werden huis-aan-huis inzamelzakjes en een inzamelkubus verdeeld.
- Via het scholenspaarprogramma worden scholen die batterijen inzamelen beloond met punten, toegekend per gewicht ingezamelde batterijen. Deze punten kunnen de scholen inruilen voor educatief materiaal en sportuitrusting. In 2018 en 2019 werd bijkomend de nadruk gelegd op “eerlijke en veilige” inzameling van batterijen. Hiervoor werd uitgebreide communicatie naar de scholen gevoerd, doelgericht educatief- en sensibiliseringsmateriaal ontwikkeld met tips, do’s en don’t’s voor een veilige inzameling.
- In het gebouw van Bebat in Tienen bevindt zich het educatief bezoekerscentrum “Villa Pila”, waar scholen een voorlichting krijgen omtrent energie en de levenscyclus van batterijen. Er wordt ook een bezoek gebracht aan de sorteerinstallatie voor afgedankte batterijen en accu’s (Sortbat), dat zich in hetzelfde gebouw bevindt. Het centrum kent een groot succes en ontvangt elke dag een groep van 40 leerlingen (uitgezonderd op woensdag). Naast de bezoeken van lagere scholen is er steeds meer interesse van hogescholen en bedrijven uit de hele wereld. Enkele honderden personen uit deze doelgroepen hebben reeds een bezoek gebracht aan “Villa Pila”.

Acties van de producenten

De invoerders/producenten van batterijen en accu’s hebben de consumenten geïnformeerd over de types van batterijen en accu’s die binnen hun gamma het meest geschikt zijn voor bepaalde toepassingen, door middel van bijvoorbeeld pictogrammen op de verpakkingen van de batterijen of door informatie ter beschikking te stellen op hun website.

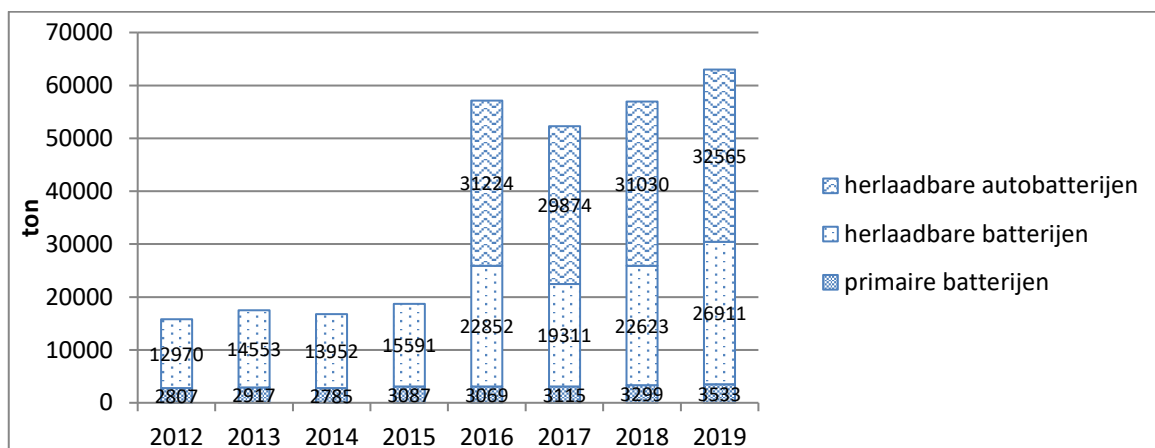
Sinds 2012 is de Europese capaciteitsmarkering verplicht voor herlaadbare batterijen en autobatterijen. De capaciteitsmarkering helpt de gebruikers om batterijen en accu’s onderling te vergelijken en de geschikte batterij te vinden voor een bepaalde toepassing. Voor draagbare batterijen is de Europese capaciteitsmarkering nog in ontwikkeling.

De producenten doen continu inspanningen om materiaalkringlopen te sluiten. Enkele voorbeelden: gebruik van gerecycleerde grondstoffen, gebruik van milieuvriendelijke verpakking en het voorladen van batterijen met zonne-energie.

2.2 OP DE MARKT GEBRACHTE BATTERIJEN EN ACCU’S

Batterijen worden steeds belangrijker in onze maatschappij. Het gebruik van de verschillende types blijft dan ook toenemen. Het totale gewicht voor de op de markt gebrachte primaire (= niet-herlaadbare) batterijen vertoont al jaren een licht stijgende trend (+ 6% in 2018 en + 7% in 2019). Positief is dat de herlaadbare batterijen een sterkere stijging kennen (+ 17% in 2018 en + 19%). In de categorie autobatterijen wordt ook terug een stijging waargenomen (+ 3% in 2018 en +5% in 2019).

De cijfers voor autobatterijen worden pas vanaf 2016 opgenomen in onderstaande grafiek, omdat Bebat vanaf 2016 de aanvaardingsplicht voor autobatterijen heeft overgenomen van Recybat.

Figuur 1: Evolutie op de markt gebrachte batterijen en accu's

In onderstaande tabellen zijn per categorie (draagbaar, industrieel, auto), en opgedeeld per chemische samenstelling, de hoeveelheden op de markt gebrachte batterijen opgenomen.

Draagbare batterijen en accu's

In 2019 is de markt van draagbare zinkkool en alkaline batterijen verder gestegen. Voor zilveroxide en zinklucht batterijen wordt in 2019 een daling vastgesteld. Binnen de primaire batterijen wordt de sterkste stijging vastgesteld bij primaire lithium batterijen (+ 29% ten opzichte van 2018). Voor herlaadbare draagbare batterijen en accu's neemt vooral de verkoop van lithium (Li) herlaadbare batterijen en accu's verder toe. De verkoop van NiCd batterijen en accu's daalt, wat in lijn ligt met het Europese verbod. Herlaadbare NiCd batterijen en accu's worden vervangen door herlaadbare Li of NiMH of batterijen en accu's.

Draagbare batterijen en accu's (in kg)			
	2017	2018	2019
Zinkkool	576 037	641 176	687 064
Alkaline	2 370 021	2 480 267	2 648 946
Zilveroxide	2 118	2 526	2 420
Zink-lucht	25 171	25 977	23 480
Lithium	121 431	116 361	130 699
Totaal primair	3 094 778	3 266 309	3 492 612
Nikkel-cadmium	64 690	33 992	30 001
Nikkel-hydride	232 637	205 155	219 591
Lithium-herlaadbaar	1 236 781	1 333 951	1 587 470
Lood	157 461	80 400	83 260
Totaal herlaadbaar	1 691 569	1 653 508	1 920 323
Totaal	4 786 347	4 919 818	5 412 936

Tabel 1: Op de markt gebrachte draagbare batterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

Industriële batterijen en accu's

Herlaadbare loodbatterijen en -accu's vertegenwoordigen het belangrijkste gewicht binnen de categorie industriële batterijen. Deze batterijen worden bijvoorbeeld toegepast in heftrucks, andere elektrische bedrijfsvoertuigen, industriële kuismachines... De tweede belangrijkste categorie binnen de industriële batterijen zijn de batterijen voor de aandrijving van hybride en elektrische voertuigen. Gezien de groei van dit type voertuigen stijgt uiteraard ook deze categorie batterijen: in 2018 (46,7%) en 2019 (99%). Hierbij moet opgemerkt worden dat sinds oktober 2018 Febelauto ook gestart is met een MBO voor dit type batterijen, waardoor producenten van deze batterijen de keuze hebben om zich aan te sluiten bij het beheersorganisme Bebat of Febelauto. De cijfers opgenomen in dit verslag hebben enkel betrekking op de producenten die bij Bebat zijn aangesloten, en geven bijgevolg geen volledig beeld van deze markt. Voor de MBO van Febelauto is een afzonderlijk rapport opgesteld. Voor 2018 en 2019 zijn er mogelijk enkele dubbeltellingen tussen de twee rapporten omdat producenten zijn overgeschakeld tussen de twee beheersorganismen.

Een andere sterk groeiende categorie is deze van de batterijen voor elektrische fietsen (+ 22,6% ten opzichte van 2018).

Industriële batterijen en accu's (in kg)			
	2017	2018	2019
Zinkkool	1 665	1 897	2 550
Alkaline	895	6 889	1 210
Zink-lucht	16 657	19 163	11 459
Lithium	992	4 517	24 862
Totaal primair	20 210	32 467	40 082
Nikkel-cadmium	29 548	37 528	38 995
Nikkel-hydride	23 020	42 661	61 147
Lithium-herlaadbaar	51 179	205 665	252 730
Lood	14 879 211	16 907 103	17 547 374
Subtotaal herlaadbaar (excl. (H)EV-batterijen)	14 982 958	17 192 959	17 900 247
NiMH (H)EV-batterijen	501 026	568 505	571 477
Lithium (H)EV-batterijen	1 688 958	2 645 016	5 829 279
Subtotaal (H)EV-batterijen	2 189 984	3 213 522	6 400 756
Elektrische fiets batterij	446 190	562 786	689 985
Totaal	17 639 341	21 001 735	25 031 071

Tabel 2: Op de markt gebrachte industriële batterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

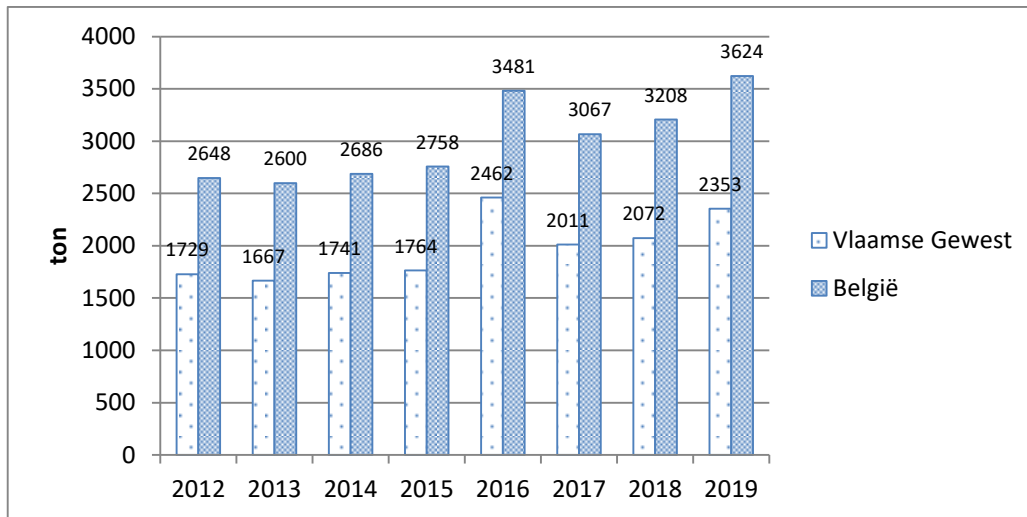
Autobatterijen en accu's

Conform de Europese opdeling verstaan we onder autobatterijen enkel de startbatterijen. De batterijen voor aandrijving van elektrische voertuigen behoren tot de groep industriële batterijen. Het overgrote deel van de autobatterijen zijn loodstartbatterijen (99,8 %). Lithiumstartbatterijen worden gebruikt in bijvoorbeeld moto's of sportwagens.

Autobatterijen en accu's (in kg)			
	2017	2018	2019
Lithiumstartbatterij	58 448	302 696	73 311
Loodstartbatterij	29 815 204	30 727 335	32 491 950
Totaal	29 873 652	31 030 031	32 565 261

Tabel 3: Op de markt gebrachte autobatterijen en accu's (opgedeeld per chemische samenstelling)

In 2018 en 2019 steeg de ingezamelde hoeveelheid batterijen met respectievelijk 5% (of 141 ton) en 13% (of 416 ton) ten opzichte van het voorgaande jaar. De “piek” in 2016 is het gevolg van een uitzonderlijk succesvolle inzamelactie in Vlaamse scholen (“K3-actie”). Niettegenstaande in België nog nooit zoveel batterijen werden ingezameld als in 2019, blijft Vlaanderen nog net onder het resultaat van 2016.

Figuur 2: Evolutie van de ingezamelde hoeveelheid batterijen en accu's

In België zijn er meer dan 24 000 actieve inzamelpunten waar afgedankte batterijen en accu's gratis kunnen gedeponeerd worden. Het gaat onder meer om duizenden hyper- en supermarkten, winkels, industriële bedrijven, gemeentelijke recyclageparken, scholen en ontmantelingscentra voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten. Het inzamelkanaal “producenten (H)EV-batterijen” gaat om batterijen ingezameld door enkele producenten van (H)EV-batterijen, die een eigen inzamelsysteem hebben opgezet voor de inzameling van afgedankte (H)EV-batterijen, en voor de rapportering samenwerken met Bebat.

Ingezamelde batterijen (kg)	Vlaams Gewest 2017	Vlaams Gewest 2018	Vlaams Gewest 2019
Distributie	313 697	376 347	422 226
Industrie	796 899	742 305	790 896
Recyclageparken	462 737	512 227	562 226
Scholen	259 432	187 869	319 095
Producenten (H)EV-batterijen	7 967	8 967	9 444
Ontmantelingscentra	170 156	244 530	249 383
Totaal	2 010 888	2 072 246	2 353 270

Tabel 4: Ingezamelde hoeveelheid batterijen en accu's in Vlaanderen, per inzamelkanaal

Uit de inzamelgegevens blijkt dat “industrie” het belangrijkste inzamelkanaal is, gevolgd door recyclageparken, distributie en scholen.

Overeenkomstig de Europese batterijenrichtlijn wordt het inzamelpercentage berekend voor België door het gewicht **draagbare** afgedankte batterijen en accu's die zijn ingezameld, te delen door het gemiddelde gewicht **draagbare** batterijen en accu's die producenten op de markt hebben gebracht,

gedurende dat kalenderjaar en de voorafgaande twee kalenderjaren (batterijen en accu's in toestellen inbegrepen).

Jaar	Draagbare batterijen		
	Op de markt gebracht (ton)	Inzameling (ton)	Inzamelpercentage België
2011	4401	2229	52,1%
2012	4259	2273	52,3%
2013	4398	2298	52,8%
2014	4222	2343	54,6%
2015	4566	2438	55,5%
2016	4585	3153	70,7%
2017	4786	2813	60,6%
2018	4920	2935	61,6%
2019	5413	3385	67,2%

Tabel 5: Berekening inzamelpercentage draagbare batterijen en accu's

De inzameldoelstelling van 45% (overeenkomstig VLAREMA en de Europese batterijenrichtlijn) wordt bijgevolg ruimschoots overschreden. Dit is een prima resultaat, ook in Europees of mondiaal perspectief.

Verschillende factoren verklaren waarom niet alle afgedankte batterijen worden ingezameld:

- Batterijen en accu's met een positieve restwaarde worden vaak niet via het gratis inzamelsysteem van Bebat ingezameld, maar worden tegen een vergoeding afgeleverd bij geregistreerde inzamelaars of vergunde verwerkers. Typische voorbeelden zijn batterijen van mobiele telefoons (Co-houdende Li-herlaadbare batterijen), loodbatterijen en zilverbatterijen.
- Toename van de verkoop van herlaadbare batterijen en accu's: de gemiddelde levensduur van een herlaadbare batterij bedraagt 5 tot 10 jaar. In vergelijking met een levensduur van 5 tot 6 jaar voor primaire batterijen, worden herlaadbare batterijen bijgevolg pas jaren later beschikbaar voor inzameling en verwerking.
- Lange tijd thuis stockeren van (afgedankte) batterijen en accu's door de gebruikers. Uit een studie is gebleken een gemiddeld Belgisch gezin 131 batterijen in huis heeft, waarvan 47 losse batterijen en 84 batterijen in apparaten.
- Toename van de kwaliteit en levensduur van batterijen en accu's.
- Export van tweedehandsproducten die (al dan niet gebruikte) batterijen en accu's bevatten, zoals mobiele telefoons, computers.

Het huidige inzamelpercentage, berekend volgens de Europese methodologie, bedraagt dus 67,2% (cijfer België). Om een idee te krijgen van de efficiëntie van het inzamelsysteem onderzoekt Bebat op regelmatige basis de hoeveelheid batterijen en accu's die nog worden aangetroffen in het huisvuil. Per 100 kg huisvuil wordt gemiddeld 1 batterij (van 17 gram) gevonden. Op basis hiervan wordt de efficiëntie van de selectieve inzameling geschat op 88 tot 90%. De efficiëntie van de selectieve inzameling is berekend als de verhouding van de hoeveelheid selectief ingezamelde batterijen, ten opzichte van de som van de hoeveelheid selectief ingezamelde batterijen + de hoeveelheid batterijen in het huisvuil.

2.4 INZAMELING LOODBATTERIJEN

De afvalstroom loodbatterijen en –accu's omvat zowel loodstartbatterijen en –accu's (= autobatterijen) als industriële loodbatterijen. Afgedankte loodbatterijen hebben een positieve marktwaarde. Het gevolg van deze positieve marktwaarde is dat de vraag naar afgedankte

loodbatterijen en –accu’s zeer hoog is, waardoor de inzameling en recyclage goed georganiseerd is op de bestaande markt van afvalinzamelaars en –recyclers. Zolang de doelstellingen in de bestaande marktsituatie behaald worden, dient geen operationeel en financieringssysteem voorzien te worden voor inzameling en recycling. Het beheersorganisme vervult voor dit type batterijen wel o.a. volgende taken: optreden als onderhandelingspartner met de overheid, verzamelen gegevens met betrekking tot de inzameling en recycling van loodbatterijen en -accu’s, rapporteren aan de overheid, sensibiliseren en steunen van producenten bij preventieacties... De producenten zijn bijgevolg aangesloten als deelnemer bij het beheersorganisme en betalen per op de markt gebrachte batterij een administratieve bijdrage.

Om te rapporteren over ingezamelde loodbatterijen maakt Bebat jaarlijks de som van volgende gegevens:

- hoeveelheid ingezamelde loodbatterijen en –accu’s (afkomstig van België) verwerkt door de Belgische verwerkers;
- hoeveelheid ingezamelde loodbatterijen en –accu’s (afkomstig van België) die worden geëxporteerd voor verwerking in buitenland: deze cijfers worden aangeleverd door de regionale autoriteiten bevoegd voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen.

Om de cijfers van de recyclers te kunnen ontvangen, heeft het beheersorganisme vertrouwelijkheidsverbintenissen moeten afsluiten. De OVAM heeft op haar beurt een vertrouwelijkheidsverbintenis met het beheersorganisme moeten afsluiten om de cijfers te kunnen ontvangen. Gelet hierop, kunnen de cijfers over de ingezamelde hoeveelheden afgedankte loodbatterijen en –accu’s hier niet worden opgenomen.

2.5 RECYCLING

De afgedankte batterijen en accu’s die werden ingezameld door Bebat, worden gesorteerd per type alvorens te worden afgevoerd voor recyclage. De sortering wordt uitgevoerd door Sortbat met behulp van een automatische sorteerinstallatie. De automatische sortering heeft als voordeel dat een hogere zuiverheid wordt bekomen van de gesorteerde stromen. De sortering gebeurt deels manueel (vb. voorsortering van batterijpacks, uithalen van de inzamelzakjes en verontreinigingen), en deels mechanisch en elektronisch. Door middel van o.a. sortering op grootte (met behulp van fotocellen wordt een lengte- en diktemeting uitgevoerd), magnetische eigenschappen en andere specifieke eigenschappen (zoals gewicht, verstoring magnetisch veld) worden de batterijen en accu’s gesorteerd in volgende fracties: knooppellen, NiCd, NiMH, Li herlaadbaar, Li primair, lood, alkaline en ZnC. De gesorteerde fracties worden elk afzonderlijk afgevoerd naar gespecialiseerde vergunde recyclers gevestigd in België en Duitsland:

- Revatech (België): alkaline en zinkkoolbatterijen;
- Umicore (België): Li-herlaadbare batterijen;
- Campine Recycling (België): loodbatterijen;
- Accurec (Duitsland): Li- en NiCd herlaadbare batterijen;
- Redux (Duitsland): NiMH herlaadbare batterijen.

Elke recycler stelt jaarlijks een vertrouwelijk rapport op over de recyclage. De berekening van de recyclagepercentages moet uitgevoerd worden volgens de Europese berekeningsmethode (bepaald in de Europese Verordening 493/2012). Uit de vertrouwelijke rapporten van de recyclers blijkt dat de recyclagedoelstellingen gerespecteerd worden.

Zoals reeds vermeld in de voorgaande rapportering is het, gelet op de beperkte markt, moeilijk om een geschikte recycler te vinden voor “knoopcelbatterijen” en “primaire lithium batterijen”. Hierdoor werden in 2018 en 2019 geen knoopcel of primaire lithiumbatterijen afgevoerd maar werden deze tijdelijk gestockeerd.

Bebat

De jaarrekening van het boekjaar 2019 (zie onderstaande tabel) werd afgesloten met een balanstotaal van € 133.990.242. Uit de actiefzijde blijkt dat de middelen vooral worden aangehouden onder de vorm van geldbeleggingen. De vaste activa omvatten hoofdzakelijk het eigen kantoor- en sorteergebouw. Aan de passiefzijde zien we dat het eigen vermogen in 2019 op hetzelfde niveau zit dan in 2017. De winst van 2018 wordt gecompenseerd met het verlies van 2019. De voorzieningen nemen daarentegen wel toe met ongeveer € 2,7 miljoen. De schulden blijven verwaarloosbaar in vergelijking met het eigen vermogen. Het balanstotaal en vooral het eigen vermogen vormen een méér dan voldoende financiële buffer om de werking van Bebat te garanderen.

		2017	2018	2019
BALANS	Vaste activa	5.909.624	5.484.608	5.257.930
	Vorderingen	8.543.091	8.456.769	7.831.028
	Geldbeleggingen en liquide middelen	113.488.772	117.322.919	120.901.284
	Totaal activa	127.941.487	131.264.296	133.990.242
	Eigen vermogen	91.569.268	96.657.787	91.663.524
	Voorzieningen	28.051.405	27.459.871	30.785.628
	Schulden	8.320.815	7.146.637	11.541.090
	Totaal passiva	127.941.487	131.264.295	133.990.242
RESULTATENREKENING	Omzet	18.755.994	21.089.696	19.560.584
	Andere opbrengsten	2.739.943	1.273.100	1.845.677
	Totaal opbrengsten	21.495.937	22.362.796	21.406.261
	Marketing & Villa Pilla	5.509.152	5.420.946	5.756.197
	Verwerkingskosten	4.629.892	4.575.563	5.342.101
	Provisies	-1.874.352	-591.533	3.325.757
	Andere	8.838.930	8.167.355	12.603.283
	Totaal bedrijfskosten	17.103.622	17.572.331	27.027.338
	Financieel resultaat	152.131	298.055	626.813
	Winst/verlies	4.544.446	5.088.520	-4.994.263

Tabel 6: Overzicht van de financiële situatie van Bebat voor de periode 2017-2019

De resultatenrekening van 2018 sluit af met een winst. 2019 sluit af met een vergelijkbaar verlies van nagenoeg € 5 miljoen. De belangrijkste verklaring voor dit verschil vinden we aan de kostenzijde, met name in de provisies en de andere bedrijfskosten.

De inkomsten bleven eerder stabiel. Nochtans werden 2 verlagingen van de milieubijdrage doorgevoerd. In 2018 was er een beperkte daling van € 0,075 per batterij naar € 0,073. Gezien het aantal op de markt gezette batterijen ook is toegenomen heeft dit niet geresulteerd in de verwachte daling van de omzet, integendeel. In 2019 is de milieubijdrage verder verlaagd naar € 0,063 (-14%). Voor dat jaar merken we wel een significante daling van de omzet met € 1,5 miljoen. Voor 2020 is een verdere daling van de milieubijdrage met 10% (naar € 0,057) ingevoerd. De andere opbrengsten bestaan vooral uit de ontvangsten voortkomend uit de verkoop van gerecupereerde materialen en uit de vergoeding van Sortbat aan Bebat (bv. voor management en huur gebouw). In 2017 omvatte

dit ook de terugbetaling door het Waalse gewest van de vermogensbelasting die door het Grondwettelijk Hof werd vernietigd (voor Vlaanderen reeds in 2016 terugbetaald). In 2019 was er ook de tussenkomst van de verzekering voor schade veroorzaakt door brand.

Daar waar de kosten in 2018 in lijn lagen met die van 2017, schieten ze in 2019 met ongeveer € 10 miljoen omhoog. Enerzijds is er een scherpe stijging van de andere bedrijfskosten. De fluctuaties hierin worden verklaard door de belastingaanslagen die aan Bebat worden opgelegd: de vennootschapsbelasting en de BTW. Beide belastingen worden betwist door Bebat en zijn voorwerp van lopende juridische procedures. In 2018 waren de gevorderde bedragen relatief laag. Bovendien werd in 2018 nog geen bijdrage verricht aan het Vlaams Fonds voor Batterijen, wat in 2019 wel het geval was (€ 2,6 miljoen). Ten tweede werd in 2019 een bedrag van € 3,3 miljoen toegevoegd aan de voorzieningen. Het betreft hoofdzakelijk een voorziening in het kader van het geschil omtrent de BTW aanslag (€ 2,5 miljoen).

De periode 2018-2019 kenmerkt zich door een stabilisatie van de reserves. Hiervoor zijn 2 drijvers. Ten eerste heeft de dalende milieubijdrage nog niet geresulteerd in een daling van de ontvangsten. De daling per eenheid werd tegengewerkt door een stijgend volume verkochte batterijen. Ten tweede waren er in 2018 minder uitgaven dan verwacht. Dit neemt niet weg dat het financieel beleid van Bebat sterk stuurt op een afbouw van de financiële middelen. Na een gematigde aanzet in 2019, wordt voor 2020 een verlies geschat van € 10 miljoen (o.a. door daling milieubijdrage, extra investeringen in veiligheid en preventie). Ook voor de daaropvolgende jaren is een verdere versnelde afbouw voorzien.

Sortbat

Op 2 augustus 2010 is de NV Sortbat operationeel geworden. Sortbat is een dochteronderneming die voor 99,9% in handen is van Bebat. Sortbat staat in voor de sortering van de door Bebat ingezamelde batterijen.

De jaarrekening van 2019 sluit af met een balanstotaal van € 2.745.874. Het belangrijkste vaste activa is de automatische sorteerinstallatie. De geldbeleggingen en liquide middelen bedragen samen bijna € 2 miljoen. Deze activa worden voor het overgrote deel gefinancierd met de financiële inbreng van Bebat ter waarde van € 1.750.000 (geplaats kapitaal). De passiva bestaan naast dit kapitaal uit reserves (€ 520.911) en vreemd vermogen (€ 474.963).

In 2018 en 2019 samen werd een brutomarge gerealiseerd van € 2.195.748. De inkomsten van Sortbat komen hoofdzakelijk van de vergoedingen die Bebat betaalt voor de sortering van batterijen en voor de ontvangst van de bezoekers aan Villa Pilla die ook worden rondgeleid langs de sorteerinstallatie. De grootste kostenposten van Sortbat zijn de personeelskosten (€ 1.605.106) en de afschrijvingen (€ 380.592). Er werd over de 2 jaar een winst gerealiseerd van € 125.020 (voor belastingen € 202.874). Dit is, zoals vooropgesteld bij aanvang van het project, ongeveer 5% van de omzet.

2.7 DE SAMENWERKING MET DE GEMEENTEN

De recyclageparken zijn een belangrijk inzamelkanaal. Bijna 25% van de afgedankte batterijen wordt op deze wijze ingezameld. Naar aanleiding van de nieuwe MBO, werd in 2019 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen Bebat en Interafval voor de inzameling van batterijen en accu's via de recyclageparken afgesloten. Deze overeenkomst regelt onder andere de vergoeding van de recyclageparken door Bebat. De recyclageparken werken ook mee aan diverse inzamel- en activatiecampagnes van Bebat (o.a. de campagne 'gezocht batterijen').

In het kader van het nieuw veiligheidsplan zullen de recyclageparken nog belangrijker worden. Voor de inzameling wordt de inwerpopening van de recipiënten bij kleine inzamelpunten (o.a. scholen en distributie) verkleind. Dit om de grotere en vaak gevaarlijkere batterijen richting recyclagepark te sturen. De recyclageparken worden hiertoe uitgerust met aangepaste recipiënten, opleiding enz. Interafval wordt actief betrokken bij de uitrol van dit plan.

3 Handhaving

3.1 DOELSTELLINGEN

De OVAM voert systematisch controles uit op de aanvaardingsplicht afgedankte batterijen. De controles vallen voor een groot stuk samen met controles op de aanvaardingsplicht afgedankte AEEA en zonnepanelen. Veel gecontroleerde bedrijven handelen immers zowel in (A)EEA als in (afgedankte) batterijen. Er worden zowel opwaartse als neerwaartse controles uitgevoerd.

De bedoeling van “opwaartse” controles is in de eerste plaats om na te gaan of invoerders/producenten die batterijen op de markt brengen, aangesloten zijn bij een beheersorganisme of beschikken over een goedgekeurd individueel afvalpreventie- en afvalbeheerplan. Bedrijven die niet voldoen aan de aanvaardingsplicht kunnen een financieel voordeel bekomen (geen milieubijdrage aanrekenen aan klanten) en hebben (in tegenstelling tot de leden van Recupel of Bebat) ook geen administratieve verplichtingen. Dit leidt tot concurrentievervalsing en het opsporen van die free-riders is dan ook nodig.

De OVAM verstuurt een aanmaningsbrief in geval overtredingen worden vastgesteld. Indien het bedrijf zich niet in regel stelt binnen de vooropgestelde termijn, volgen verdere stappen gezet zoals verslag van vaststelling of proces-verbaal. Bij “neerwaartse” controles ligt de focus op de correcte inzameling en afvoer van afgedankte batterijen.

3.2 STROOMOPVOLGER

Eind 2019 werd het team Terreincontrole van de OVAM uitgebreid met een stroomopvolger batterijen. De stroomopvolger heeft als taak het beter in kaart brengen van de materiaalketen van (afgedankte) batterijen. Dit omvat zowel wat op de markt wordt gebracht als wat wordt ingezameld en verwerkt. De klemtoon ligt bij het identificeren en verminderen van freeriders en illegale verwerkingskanalen. Dit vanuit de overtuiging dat de inzet van meer mensen op het terrein noodzakelijk is om bedrijven actief in de keten te sensibiliseren, informeren, motiveren en begeleiden om het op de markt brengen en inzamelen en verwerken maximaal conform de vigerende wetgeving te laten verlopen. De stroomopvolger werkt in dienst van de OVAM en wordt gefinancierd via het Vlaams Fonds Batterijen.

3.3 RESULTATEN

In de periode 2018-2019 werden er in totaal 154 opwaartse controles uitgevoerd. De controles verlopen vaak gecombineerd met controles op andere stromen zoals AEEA en zonnepanelen. 83 van de controles waren specifiek op batterijen gericht.

In 2018 gaat het over 82 controles, in 2019 over 72 controles. De meeste controles betreffen tips van Recupel en/of Bebat over bedrijven die mogelijk moeten aansluiten als invoerder. De meerderheid van de bedrijven sluit na de controle aan bij Recupel en/of Bebat.

Het grootste deel van deze controles zijn op afstand uitgevoerd. Onder meer buitenlandse internetshops werden aangeschreven. Buitenlandse internetshops die rechtstreeks verkopen aan particulieren dienen aan te sluiten bij Recupel en/of Bebat of hiervoor een vertegenwoordiger aan te duiden. Deze controles werden als prioritair aangegeven door de sector omdat internetverkoop steeds belangrijker wordt en niet aangesloten bedrijven de markt verstoren.

4 Conclusies

In 2018 werd een nieuwe MBO tussen het Vlaams Gewest en de producenten afgesloten. Dit vormt het sluitstuk van het wettelijk kader voor de aanvaardingsplicht voor batterijen en geeft Bebat het mandaat gedurende 5 jaar als beheersorganisme te werken. In de MBO is een kader uitgewerkt voor het beheer van grote industriële batterijen. Doordat de betrokken producten hiervoor vaak eigen terugnamesystemen willen opzetten, konden we hier niet verder bouwen op het bestaande collectieve inzamelcircuit. Naast het verder optimaliseren van de inzameling van draagbare batterijen ligt hier een belangrijke uitdaging voor de komende jaren gezien de sterke stijging van deze markt (o.a. e-mobility).

Er werden nooit meer batterijen ingezameld dan in 2019. Het inzamelpercentage van 67,2% in 2019 is een hoog cijfer, ook in Europees en mondiaal perspectief. Er was ook nog een significante stijging ten opzichte van 2018 (inzameltijfer van 61,6%) wat aangeeft dat er toch nog steeds potentieel is om verder te groeien. De succesvolle 'gezocht batterijen'-campagne, die is uitgevoerd in samenwerking met de OVAM in het kader van het Vlaams Fonds batterijen, heeft duidelijk bijgedragen aan het goede resultaat van 2019.

De ingezamelde batterijen worden in de automatische sorteerinstallatie van Sortbat gesorteerd per chemische samenstelling, en vervolgens overgebracht naar gespecialiseerde vergunde recyclers. De vertrouwelijke rapporten van de recyclers tonen aan dat de recyclagedoelstellingen gerespecteerd worden.

De periode 2018-2019 kenmerkt zich door een stabilisatie van de financiële middelen. De bijzonder hoge financiële reserves blijven een daarmee aandachtspunt en moeten afgebouwd worden. Bebat erkent dit en heeft in 2018, 2019 en 2020 3 opeenvolgende verlagingen van de milieubijdrage doorgevoerd. Om verschillende redenen (o.a. stijgende verkoop van batterijen, lage aanslag vennootschapsbelasting en BTW) heeft dit nog niet geleid tot de beoogde afbouw. Dit neemt niet weg dat het financieel beleid van Bebat stuurt op een afbouw (daling milieubijdrage, investeringen veiligheidsplan, Vlaams Fonds Batterijen). In 2019 zien we ook een kentering met een verlies van € 5 miljoen en voor 2020 wordt een verlies geschat van € 10 miljoen. Ook voor de komende jaren is een verdere versnelde afbouw voorzien.

Een andere belangrijke mijlpaal is de opstart van het Vlaams Fonds Batterijen in 2019. Dit fonds wordt gezamenlijk beheerd door het Vlaams Gewest en Bebat en heeft tot doel acties op te zetten om de circulariteit van de batterijenketen te stimuleren. Bebat stelt hiertoe gedurende 5 jaar een bedrag van 0,42 €/inwoner (€ 2,6 miljoen per jaar) ter beschikking. In 2019 werden de eerste acties uitgevoerd met onder andere de succesvolle 'gezocht batterijen'-campagne. De komende jaren wordt ingezet op bijkomende acties gericht op preventie, duurzaam gebruik van batterijen en circulaire economie.